

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai
Šventaragio g.2 LT-01510, Vilnius

2023-09-22 Nr. NP17-77(23)
I 2023- 09-13 Nr. 1D-4648

DĖL VIDAUS TARNYBOS STATUTO PROJEKTO

Nacionalinis pareigūnų profesinių sąjungų susivienijimas (toliau - **Susivienijimas**) teikia pastabas į Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos pakartotinai teiktą derinti patikslintą Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto pakeitimo įstatymo projektą (toliau – **Vidaus tarnybos Statuto projektas**) ir jo lydimuosius įstatymų projektus.

Pirminiame etape Vidaus tarnybos statuto projektą ir lydinčius teisės aktų projektus rengė Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2021 m. gegužės 31 d. įsakymu Nr. 1V-461 „Dėl darbo grupės sudarymo“ sudaryta darbo grupė, kurią sudarė Vidaus reikalų ministerijos atstovai, statutinių įstaigų ir profesinių sąjungų organizacijų atstovai. Pakartotinai teikiamas Vidaus tarnybos statuto projektas nederintas su profesinių sąjungų organizacijomis.

Susivienijimas **griežtai nepritaria** Vidaus tarnybos statuto projekto nuostatomis: priedo už laipsnį panaikinimui, priedo už stažą sumažinimui iki 20 procentų, priverstiniam pareigūnų perkėlimui į kitas pareigas esant tarnybiniam būtinumui, reikalavimui atlyginti materialinę žalą net ir už neatsargius veiksmus, statutinės įstaigos vadovo teisei tvirtinti darbo apmokėjimo sistemą ir kitoms Vidaus tarnybos statuto projekto nuostatomis, kurios nebuvo suderintos darbo grupėje.

Susivienijimas nepritaria skirtingam darbo apmokėjimo sistemos reglamentavimo nustatymui. Valstybės tarnybos įstatymo 19 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad darbo apmokėjimo sistema nustatoma kolektyvinėje sutartyje, tuo tarpu Vidaus tarnybos statute siūloma, kad darbo apmokėjimo sistemą tvirtintų įstaigos vadovas. Vidaus tarnybos pareigūnai yra dalis valstybės tarnybos sistemos, todėl darbo užmokesčio sistemos nustatymui turi būti taikomos vienodos sąlygos. Vidaus tarnybos statuto projekte nustatyta, kad darbo užmokesčio klausimus reglamentuos: Vidaus tarnybos statutas, Šakos kolektyvinės sutarties nuostatos, Vidaus reikalų ministerijos išleistos gairės, įstaigos vadovo patvirtinta apmokėjimo sistema, manytina, kad nėra tikslinga, kad darbo užmokesčio nustatytą reglamentuotų tiek daug teisės aktų. Susidarys situacija, kad dėl teisės aktų gausos atsiras prieštaravimų, bus sudėtinga tarpusavyje suderinti bei taikyti. Todėl siūlome, kad darbo apmokėjimo klausimus reglamentuotų Vidaus tarnybos statutas ir kolektyvinės sutartys.

Vidaus tarnybos statuto projekto 8 straipsnio 3 dalies a ir b punktai nustato, kad pareigūnas nelaikomas nepriekaištingos reputacijos, kai buvo atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės už labai sunkaus nusikaltimo ir sunkaus nusikaltimo padarymą. Atleidimas nuo baudžiamosios atsakomybės negalimas padarius labai sunkų nusikaltimą ar sunkų nusikaltimą. Pavyzdžiui atleidimas nuo baudžiamosios atsakomybės, kai kaltininkas ir nukentėjęs asmuo susitaiko galimas tik padarius

neatsargų arba nesunkų ar apysunkį tyčinį nusikaltimą, atleidimas pagal laidavimą galimas tik padarius neatsargų arba nesunkų ar apysunkį tyčinį nusikaltimą ir pan. Atkreipiame dėmesį į techninę klaidą – minėto straipsnio punktai turi būti žymimi skaičiais, o ne raidėmis.

Susivienijimas nepritaria Vidaus tarnybos statuto projekto 39 straipsnio 7 daliai, kurioje nustatyta, kad: „*Pareigūnai negali būti skatinami ir apdovanojami, kai pareigūnai yra pripažinti padarę pareigūnų tarnybinės etikos principų pažeidimą, už kurį nebuvo paskirta tarnybinė nuobauda, ir nuo šio pažeidimo paaiškėjimo dienos nepraėjo 6 mėnesiai.*“. Toks siūlomas reglamentavimas prasilenkia su bet kokia logika ir akivaizdžiai prieštarauja konstituciniam teisinės valstybės principui pažeidžiant proporcingumo principą, pagal kurį teisės aktais nustatytos ir taikomos priemonės turi būti proporcingos siekiamam tikslui, o asmens teisės negali būti ribojamos labiau, negu būtina teisėtam ir visuotinai reikšmingam, konstituciškai pagrįstam tikslui pasiekti. Įstaigos vadovui priėmus sprendimą, kad nėra pagrindo skirti tarnybinę nuobaudą, pavyzdžiui, dėl to, jog nustatyti (įrodyti) ne visi tarnybinio nusižengimo sudėties elementai ar padarytas tarnybinis nusižengimas vertintinas kaip mažareikšmis, pareigūnas vis tiek susilauks nubaudo.

Nepritariame siūlomam reglamentavimui, kad pareigūnai, turintys galiojančią tarnybinę nuobaudą, neskatinami ir neapdovanojami (Vidaus tarnybos statuto 39 straipsnio 7 dalis). Atkreipiame dėmesį, kad šiuo atveju neatsižvelgiama į padaryto nusižengimo pobūdį, sunkumą, sukeltas pasekmes, į paskirtą nuobaudos rūšį (pastaba, papeikimas, griežtas papeikimas, ar pažeminimas pareigose), visiems vienodai taikoma atsakomybė, todėl bus pažeidžiamas konstitucinio proporcingumo principas.

Nepritariame butpinigių reglamentavimo keitimui, kuomet griežtinamos butpinigių skyrimo sąlygos, tačiau nesprendžiamas klausimas dėl kitų būdų kompensuoti išlaidas, susijusias gyvenamuoju būstu (pvz., palūkanų kompensavimas ir pan.), vykimo į tarnybą kompensavimo dydžio didinimu.

Pirmininkas

Saulius Džiautas